

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/47/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6220201461
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6220201461.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Ďuriana a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Ľubomíra Šablu, ako členov senátu, v právnej veci navrhovateľa (otca) Y. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom vo T. X., Q. č. XXX/XX, proti oprávnenému z výživného (synovi) J. N. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom vo T. X., P.O. F. č. XX, o zrušenie vyživovacej povinnosti, o odvolaní oprávneného z výživného (syna) proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 13Pc/29/2020-51 zo dňa 03.09.2021, ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zrušení vyživovacej povinnosti (druhý výrok) **m e n í t a k**, že **z r u š u j e** vyživovaciu povinnosť navrhovateľa (otca) Y. K., nar. XX.XX.XXXX voči oprávnenému z výživného (synovi) J. N. K., nar. XX.XX.XXXX s účinnosťou od 31.01.2022.

Týmto **d o c h á d z a** k zmene uznesenia Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 2Pc/20/2017-96 zo dňa 23.04.2018 v časti určenia výživného.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 prvá veta prvá rubrika Civilného sporového poriadku; ďalej len „C.s.p.“ v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku; ďalej len „C.m.p.“).

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie pripustil zmenu návrhu na začatie konania (prvý výrok); zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa (otca) voči oprávnenému z výživného (synovi) naposledy určenú uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 2Pc/20/2017-96 zo dňa 23.04.2018 a to ku dňu 01.09.2021 (druhý výrok) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (tretí výrok).

1.2 Návrhom podaným na súde prvej inštancie dňa 07.09.2020 sa navrhovateľ domáhal zrušenia vyživovacej povinnosti k oprávnenému z výživného (svojmu synovi) naposledy určenej uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 2Pc/20/2017-96 zo dňa 23.04.2018; na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že oprávnený z výživného ukončil v roku 2015 Obchodnú akadémiu v J. X. a ešte v ten istý rok nastúpil na nadväzujúce vysokoškolské štúdium na Ekonomickú fakultu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, kde študoval len pol roka z dôvodu, že neurobil skúšky; následne oprávnený vykonával v roku 2016 absolventskú prax a v septembri toho istého roku nastúpil do prvého ročníka na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v W., fakulta sociálnych vied, odbor verejná správa; hoci uvedené štúdium nenadväzovalo na nedokončené štúdium na Ekonomickej fakulte Univerzity Mateja Bela v U. U., podľa názoru súdu prvej inštancie bolo možné akceptovať v poradí prvé zlyhanie začínajúceho študenta vysokej školy, a preto mal za to, že vyživovacia povinnosť

navrhovateľa k oprávnenému v roku 2016 nezanikla, ale trvala aj od 01.09.2016, kedy sa oprávnený stal opäťovne denným študentom; v priebehu štúdia oprávneného uzatvorili účastníci konania zmluvu schválenú uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 2Pc/20/2017-96 zo dňa 23.04.2018, v rámci ktorého sa navrhovateľ zaviazal prispievať na výživu oprávneného sumou 170,- € mesačne; ďalej mal súd prvej inštancie za preukázané, že oprávnený si popri štúdiu na základe dohôd privyrobil bežne viac ako 300,- € (aj viac ako 500,- € či 600,- €), keď aj sám pri výsluchu uviedol, že si zo zarobených peňazí dokázal uhrádzať všetky svoje náklady; zárobky oprávneného sa však odvíjali od jeho zaťaženia v škole, v mesiacoch júl až september ich dosahoval vždy, v mesiacoch november až január v roku 2019 ich dosahoval, v roku 2020 nie; oprávnený tak bol v niektorých mesiacoch schopný dosiahnuť zárobok, ktorý mu pokryl všetky výdavky, no v iných mesiacoch bol schopný dosiahnuť len zárobok okolo 20,- € mesačne, resp. žiadny; vzhľadom na uvedené tak oprávnený až do 22.06.2021 nebol reálne schopný samostatne sa živiť, ale len v určitom pomere sa vlastnou prácou podieľať na vlastných výdavkoch; dňa 22.06.2021 oprávnený úspešne absolvoval všetky štátne skúšky, neobhájil však záverečnú prácu, v dôsledku čoho ju musí prepracovať a predbežne v januári 2022 obhájiť bez potreby absolvovania ďalšieho vyučovania dennou formou, čím má vytvorený časový priestor na to, aby dosahoval príjem; súd prvej inštancie dodal, že ak bol oprávnený v čase prázdnin pravidelne schopný dosahovať príjem viac ako 300,- € a popri plnení si školských povinností nezriedka aj príjem viac ako 500,- € alebo dokonca cez 600,- €, je uvedený príjem schopný dosiahnuť aj v čase, kedy jeho jedinou školskou úlohou je za približne pol roka prepracovať záverečnú prácu; oprávnený má už 26 rokov, má pracovné skúsenosti nadobudnuté počas štúdia i absolventskou praxou a od 22.06.2021 do 31.08.2021 mu bol poskytnutý časový priestor na to, aby si zdroj príjmu zabezpečil.

1.3 Súd prvej inštancie považoval za nedôveryhodné tvrdenie oprávneného, že nemal dostatočný čas na písanie záverečnej práce, nakoľko sa musel venovať písaniu vyjadrení v predmetnom konaní, keďže oprávnený v rámci svojho výsluchu uviedol, že záverečnú prácu písal okolo jedného roka a v priebehu konania doručil súdu prvej inštancie len dve vyjadrenia vo veci, prvé v rozsahu 1,5 strany a druhé v rozsahu pol strany, ktoré navyše neobsahovali žiadne nové tvrdenia; ďalej považoval za nerelevantné aj tvrdenie oprávneného o tom, že riadne nedokončil záverečnú prácu z dôvodu neuhradenia výživného navrhovateľom za jeden až dva mesiace (navrhovateľ za september 2020 uhradil výživné len 29,- € a za mesiace október až december 2020 neuhradil v riadnom termíne nič, výživné doplatil dňa 14.12.2020 v celkovej sume 651,- €), keď uvedené pre oprávneného neznamenal, že by v mesiacoch september 2020 až december 2020 musel pravidelne pracovať, aby si zabezpečil finančné prostriedky a nemal čas na dokončenie záverečnej práce; z odpovede na lustráciu oprávneného v Sociálnej poisťovni totiž vyplynulo, že oprávnený pracoval v tomto období len v septembri 2020, kde dosiahol vymeriavací základ na účely sociálneho poistenia v sume 300,60 €, zatiaľ čo v mesiaci október 2020 dosiahol vymeriavací základ len v sume 20,04 € a v mesiacoch november 2020 a december 2020 nepracoval vôbec; okrem toho predĺženie štúdia oprávneného z dôvodu neobhájenia záverečnej práce nie je u oprávneného ojedinelou a absolútne akceptovateľnou udalosťou, keďže sa jedná už o jeho druhé predĺženie štandardnej dĺžky štúdia; k tvrdeniu právneho zástupcu oprávneného o tom, že právo na vzdelanie je právom každého človeka a nie je stanovený dátum, dokedy je možné si toto právo uplatniť, súd prvej inštancie dodal, že predmetom konania v prejedávanom prípade bola otázka, či napriek tomu, že oprávnený vôbec neukončil štúdium na prvej vysokej škole a v riadnom termíne neukončil štúdium na druhej vysokej škole, trvá ešte vyživovacia povinnosť jeho rodičov k nemu alebo je už schopný samostatne sa živiť.

1.4 Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči oprávnenému zrušil k 01.09.2021, keď mal za to, že ďalšie trvanie vyživovacej povinnosti počas obdobia, kedy jedinou školskou povinnosťou oprávneného je prepracovať záverečnú prácu, ktorý má zároveň dostatočné pracovné skúsenosti, a aj počas štúdia si dokázal zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na úhradu všetkých svojich potrieb, by bolo v zjavnom rozpore s dobrými mravmi.

1.5 Súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ustanovenia § 62 ods. 1, § 75 ods. 3 Zákona o rodine a § 157 C.m.p.; o trovách konania rozhodol podľa § 52 C.m.p. v spojení s § 55 C.m.p.

2. Podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov účastníkov konania v odvolacom konaní (§ 393 ods. 2 prvá veta druhá rubrika C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 a 2 C.m.p.).

2.1 Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal oprávnený z výživného včas odvolanie zo dňa 25.10.2021 (č.l. 63-66 spisu); z obsahu odvolania je zrejmé, že rozsudok súdu prvej inštancie oprávnený napadol vo výroku o zrušení vyživovacej povinnosti (druhý výrok) a vo výroku o trovách konania (tretí výrok) a uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p.; poukázal na to, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní nezohľadnil súčasný stav od 01.09.2020 do 31.08.2021, počas ktorého bolo jedným príjmom oprávneného z výživného len mesačne výživné v sume 170,- € nedosahujúce ani výšku životného minima pre plnoletú osobu; naopak súd prvej inštancie dospel k záveru, že oprávnený je schopný si privyrobiť mesačne 350,- € až 450,- €, ktoré príjmy mal oprávnený reálne v minulosti v roku 2019; v tom čase sa snažil zaistiť si doplnkový príjem, ktorý by mu aspoň sčasti pokryl výdavky súvisiace so štúdiom, pričom nesúhlasí, aby príjmy použité v minulosti na prežitie, považoval súd prvej inštancie za stabilné a pravidelné príjmy, ktorými je schopný sa živiť v súčasnosti; uviedol, že si nemôže legálne zabezpečiť príjem, ktorý je podľa zákonníka práce zákonný a správny, pričom v jeho záujme nie je pracovať na čierno; skutočnosť, že v období rokov 2019 a 2020 nepravidelne vykonával brigádnické práce len nasvedčuje tomu, že štúdium na vysokej škole je finančne náročné a brigády nemožno považovať za pravidelný príjem; v čase rozhodovania súdu prvej inštancie o zrušení vyživovacej povinnosti bol naďalej študentom zapísaným od 01.09.2021 v 5. ročníku denného štúdia Univerzity sv. Cyrila a Metoda v W., čo na pojednávaní preukázal úradným potvrdením; nemá uzatvorenú pracovnú zmluvu a nemôže byť evidovaný na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny ako uchádzač o zamestnanie; status denného študenta mu neumožňuje ani priznať pomoc v hmotnej núdzi; vzhľadom na skutočnosť, že nemá pravidelný príjem, nevlastní majetok vyššej hodnoty, pripravuje sa na budúce povolanie a nie je schopný sa samostatne živiť, je jeho nárok na výživné oprávnený; skutočnosť, že má 26 rokov nie je zákonným dôvodom na zrušenie vyživovacej povinnosti; v jeho prípade sa jedná o posledný polrok v piatom ročníku, až po skončení ktorého môže mať oficiálny a stabilný príjem odôvodňujúci zrušenie vyživovacej povinnosti; s poukazom na uvedené navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a povinného zaviazal na platenie výživného v sume 170,- € mesačne od 01.09.2021, resp. aby zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a oprávnenému priznal výživné v sume 170,- € od 01.09.2021 ako aj trovy právneho zastúpenia.

2.2 Navrhovateľ sa k odvolaniu nevyjadril.

2.3 Na výzvu odvolacieho súdu zaslala Univerzita sv. Cyrila a Metoda v W., fakulta sociálnych vied, dňa 01.02.2022 oznámenie (č.l. 96 spisu), že oprávnený je ich študentom denného magisterského štúdia v študijnom programe manažment a ekonómia verejnej správy; do 3. ročníka nadštandardnej dĺžky denného štúdia sa zapísal dňa 01.09.2021 s tým, že v januárovom termíne je prihlásený na 1. opravný termín obhajoby diplomovej práce; na ďalšiu výzvu odvolacieho súdu doručil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš dňa 01.02.2022 podanie zo dňa 31.01.2022 (č.l. 93 spisu) oznámenie, že oprávnený bol naposledy vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie v roku 2016.

2.4 Oprávnený odvolaciemu súdu dňa 09.02.2022 oznámil (č.l. 98 spisu), že 31.01.2022 úspešne vykonal obhajobu záverečnej práce a riadne ukončil štúdium; od 01.02.2022 je zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie, pričom nepoberá pomoc v hmotnej núdzi ani iné štátne sociálne dávky; na záver požiadal, aby mu odvolací súd priznal právo na náhradu trov právneho zastúpenia v sume 200,- €; ako prílohu k vyjadreniu pripojil pokladničný doklad za zaplatené právne služby, potvrdenie o ukončení štúdia a potvrdenie o absolvovaní štátnej skúšky.

2.5 Z odpovede na lustráciu v Sociálnej poisťovni za obdobie od 01.01.2021 do 26.01.2022 (č.l. 84 spisu) odvolací súd zistil, že oprávnený z výživného nemal v tomto období žiaden príjem.

2.6 Vyjadrenie a správy v zmysle bodov 2.3 až 2.5 zaslal odvolací súd na vedomie obom účastníkom konania na vedomie s tým, že z nich bude odvolací súd vychádzať pri rozhodovaní o podanom odvolaní (č.l. 102 spisu), pričom navrhovateľovi boli listiny doručené dňa 22.02.2022 prostredníctvom hybridnej pošty (č.l. 110 spisu) a oprávnenému z výživného dňa 23.02.2022 prostredníctvom hybridnej pošty (č.l. 109 spisu).

3. Dôkazy vykonané v odvolacom konaní a ich vyhodnotenie (§ 393 ods. 2 prvá veta tretia rubrika C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.).

3.1 V prejednávanej veci nevykonával odvolací súd v odvolacom konaní žiadne dôkazy a pri rozhodovaní bol viazaný skutočným stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.); odvolací súd však vzal pri rozhodovaní do úvahy skutočnosť, že v priebehu odvolacieho konania oprávnený z výživného ukončil štúdium na Univerzite sv. Cyrila a Metoda v W., fakulte sociálnych vied, a to ku dňu 31.01.2022; podľa odvolacieho súdu bolo pre rozhodnutie odvolacieho súdu podstatné, že zmeny v skutkovom (skutočnom) stave veci boli v prejednávanej veci zistené najmä z listinných dôkazov, pričom vykonaním (doplnením) dokazovania listinným (listinnými) dôkazom (dôkazmi) by sa obsah dôkazu žiadnym spôsobom nezmenil, t.j. nevyplývalo by z neho iné zistenie podstatné pre skutkový (skutočný) stav veci ako v okamihu jeho doručenia účastníkom konania; všetky listinné dôkazy vyžiadané odvolacím súdom boli účastníkom konania riadne doručené a mali možnosť sa s ich obsahom oboznámiť; podľa názoru odvolacieho súdu by preto doplnenie dokazovania (na pojednávaní) bolo len formálne, pretože okruh listinných dôkazov a ich obsah bol účastníkom konania známy (odvolací súd preferuje obsahový prístup pred formálnymi postupmi bez reálneho dosahu na postavenie a procesné práva účastníkov konania); samotné závery podstatné pre rozhodnutie (odvolacieho) súdu na podklade zisteného skutkového (skutočného) stavu predstavujú už právne posúdenie veci, ktorým nie je odvolací súd pri rozhodovaní o podanom odvolaní viazaný (t.j. právnym posúdením veci zo strany súdu prvej inštancie).

4. Zistený skutkový stav a právne posúdenie veci s prípadným odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax (§ 393 ods. 2 prvá veta štvrtá rubrika C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.).

4.1 Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p. preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p., len v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. (nakoľko konanie v prejednávanej veci bolo možné v zmysle § 155 C.m.p. začať len na návrh v zmysle § 65 C.m.p. a contrario bol odvolací súd viazaný rozsahom odvolania), po zohľadnení, že podľa § 66 C.m.p. nie je viazaný odvolacími dôvodmi a rozsudok súdu prvej inštancie v druhom výroku o zrušení vyživovacej povinnosti podľa § 388 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p. zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

4.2 Podľa § 388 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

4.3.1 Odvolanie oprávneného z výživného je čiastočne dôvodné; odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky oprávneného ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a udáva, že sa stotožňuje so skutkovými závermi a právnym posúdením súdu prvej inštancie vo vzťahu k potrebe zrušenia vyživovacej povinnosti navrhovateľa (otca) k oprávnenému z výživného (synovi), keď k pochybeniu súdu prvej inštancie došlo len v rámci právneho posúdenia veci ohľadne určenia konkrétneho okamihu zrušenia vyživovacej povinnosti; pri rozhodovaní v tomto smere vzal odvolací súd v zmysle § 63 C.m.p. do úvahy zmenu v skutkovom (skutočnom) stave počas odvolacieho konania, ktorou bolo riadne ukončenie vysokoškolského štúdia zo strany oprávneného z výživného ku dňu 31.01.2022; vo veci odvolací súd nezistil žiadne vady konania pred súdom prvej inštancie, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 67 C.m.p.).

4.3.2 Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá, kým dieťa nie je schopné samo sa živiť (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine); schopnosťou dieťaťa samostatne sa živiť treba rozumieť schopnosť samostatne, z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady; to kedy nastane takýto faktický stav, závisí od okolností konkrétneho prípadu, pričom medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, odôvodnené záujmy a potreby, majetkové pomery a pod.; len samotná skutočnosť, že dieťa nadobudlo pracovnoprávnu spôsobilosť, nemá vplyv na zánik vyživovacej povinnosti rodičov; rovnako nestačí preukázanie skutočnosti, že dieťa už je schopné nejakej (v zmysle akejkoľvek) zárobkovej činnosti; vyživovacia povinnosť nie je ohraničená ani určitým vekom (či už plnoletosťou alebo inou časovou hranicou) oprávneného z výživného, a to najmä v prípade, že sa ďalej pripravuje na budúce povolanie štúdiom a nie je ešte schopný sám sa živiť; zákon o rodine uprednostňuje záujem oprávneného, a preto v prípade, ak sa dieťa rozhodne pokračovať v ďalšom vzdelávaní, povinnosť rodičov vyživovať dieťa nezaniká; dôležitým faktorom v tomto prípade je však aj skutočnosť, či existuje reálna možnosť dieťaťa zamestnať sa vo vyštudovanom odbore; vyživovacia povinnosť rodičov (z uhľa pohľadu prípravy dieťaťa na povolanie) končí spravidla dosiahnutím prvého najvyššieho stupňa vzdelania v bežnom vzdelávacom procese (prvá ukončená vysoká škola alebo univerzita - magister).

4.3.3 Podaným odvolaním oprávnený z výživného napadol rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zrušení vyživovacej povinnosti (druhý výrok) a v závislom výroku o trovách konania (tretí výrok); odvolací súd považuje napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v druhom výroku za obsahovo správny pokiaľ ide o zrušenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa k oprávnenému, avšak nestotožňuje sa s určením okamihu zrušenia vyživovacej povinnosti ku dňu 01.09.2021; v tomto smere je odvolacia argumentácia oprávneného z výživného dôvodná; podľa zisteného skutočného stavu veci je oprávnený z výživného synom navrhovateľa, ktorému bola vyživovacia povinnosť k oprávnenému naposledy určená uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. Pc/20/2017-96 zo dňa 23.04.2018 v sume 170,- € mesačne; oprávnený z výživného dovŕšil dňa 05.09.2021 vek 26 rokov, pričom dňa 01.09.2021 bol zapísaný do 3. ročníka nadštandardnej dĺžky magisterského denného štúdia na Univerzite sv. Cyrila a Metoda, fakulte sociálnych vied, a to z dôvodu neobhájenia diplomovej práce v záverečnom ročníku; z doplneného skutočného stavu veci v odvolacom konaní odvolací súd zistil, že oprávnený dňa 31.01.2022 úspešne vykonal obhajobu záverečnej (diplomovej) práce a týmto dňom riadne ukončil vysokoškolské štúdium; od 01.02.2022 má byť oprávnený podľa vlastného vyjadrenia vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie; odvolací súd poukazuje na to, že ako okolnosť odôvodňujúca trvanie vyživovacej povinnosti rodičov sa tradične akceptuje štúdium dieťaťa, čím je naplnená úloha rodiča viesť dieťa k získaniu vzdelania, a tým potrebných predpokladov na jeho sebarealizáciu a dosiahnutie čo najlepších vyhládok do budúcnosti na opatrenie si prostriedkov pre svoje životné potreby prácou; pre nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť sú dané podmienky ukončením jedného štúdia toho istého stupňa, pričom z tohto hľadiska nemožno za relevantné považovať napríklad také ďalšie štúdium na vysokej škole, ktoré nie je riadnym pokračovaním v tomto (predošlom) štúdiu; odvolací súd však poukazuje na to, že oprávnený z výživného návštevou posledného ročníka (hoci predĺženého štúdia o pol rok z dôvodu neobhájenia záverečnej práce) pokračoval v príprave na budúce povolanie, pričom nešlo o nadštandardné doplnenie znalostí bez bližšej nadväznosti na predošlé štúdium; zápisom do posledného ročníka tej istej vysokej školy dňa 01.09.2021 stále trvala príprava oprávneného na jeho budúce povolanie, a preto podľa názoru odvolacieho súdu nebol naplnený zákonný dôvod (schopnosť sám sa živiť) na zrušenie vyživovacej povinnosti, tak ako rozhodol súd prvej inštancie; vyživovaciu povinnosť navrhovateľa k oprávnenému za obdobie od 01.09.2021 do 31.01.2022, počas ktorého štúdium oprávneného aj jeho sústavná príprava na povolanie trvala a dochádzalo ňou k prehľbovaniu predchádzajúceho vzdelania, na ktoré toto štúdium nadväzovalo, je potrebné považovať za opodstatnenú; až následne dňa 31.01.2022 došlo úspešným obhájením záverečnej práce k riadnemu ukončeniu štúdia zo strany oprávneného, čím bola zavŕšená aj sústavná príprava oprávneného na povolanie a oprávnený nadobudol schopnosť samostatne sa živiť; podľa odvolacieho súdu sa v prípade oprávneného z výživného nejednalo o tzv. štúdium pre štúdium, t.j. štúdium výlučne za účelom získania výživného od navrhovateľa bez vplyvu na následné uplatnenie sa oprávneného z výživného na trhu práce; odvolací súd sa nestotožňuje s konštatovaním súdu prvej inštancie, že bolo v schopnostiach oprávneného zabezpečiť si dostatok finančných prostriedkov na úhradu svojich potrieb od 01.09.2021, keď práve až ukončenie vysokoškolského štúdia, ktorým oprávnený získa vhodné predpoklady pre svoje uplatnenie predstavuje pre oprávneného možnosť riadneho presadenia sa na trhu práce, ku ktorému smerovala príprava na budúce povolanie formou vysokoškolského štúdia (platenie určeného výživného podľa posledného rozhodnutia o určení výživného preto nemožno považovať za rozporné s dobrými mravmi); súčasne príjmy oprávneného počas štúdia na vysokej škole podľa odvolacieho súdu nenapĺňajú požiadavku trvalosti tohto stavu, keď naopak išlo o príjmy nepravidelného charakteru (vyplývajúce z odpovede na lustráciu oprávneného v Sociálnej poisťovni súdom prvej inštancie), čo nemožno považovať za nadobudnutie schopnosti zabezpečiť si dostatok finančných prostriedkov na úhradu svojich potrieb (schopnosť samostatne sa živiť), keď navyše v súčasnosti už oprávnený z výživného takéto príjmy (aj vzhľadom na pandémiu) nedosahuje; s poukazom na vyššie uvedené dospel odvolací súd k záveru, že obhájením záverečnej (diplomovej) práce došlo k ukončeniu štúdia na vysokej škole a sústavnej prípravy syna navrhovateľa na budúce povolanie, k vzniku jeho schopnosti samostatne sa živiť a tým k zániku vyživovacej povinnosti otca k synovi; odvolací súd preto zmenil napadnutý druhý výrok rozsudku súdu prvej inštancie a vyživovaciu navrhovateľa (otca) voči oprávnenému z výživného (synovi) zrušil s účinnosťou odo dňa 31.01.2022.

4.3.4 Vzhľadom na zmenu rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku o zrušení vyživovacej povinnosti odvolací súd súčasne vyslovil, že uvedeným dochádza k zmene uznesenia Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 2Pc/20/2017-96 zo dňa 23.04.2018 v časti určenia výživného.

5. Podstatné vyjadrenia účastníkov konania prednesené v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 prvá veta C.s.p. a § 2 ods. 1 a 2 C.m.p.).

5.1 V prejednávanej veci odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie ani v obsahu spisu neidentifikoval žiadne podstatné vyjadrenia účastníkov, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal.

6. Podstatné tvrdenia účastníkov konania uvedené v odvolaní (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 druhá veta C.s.p. a § 2 ods. 1 a 2 C.m.p.).

6.1 Oprávnený z výživného podané odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.) a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.); odvolaciu námietku nesprávneho právneho posúdenia veci vyhodnotil odvolací súd ako dôvodnú a to vo vzťahu k okamihu zrušenia vyživovacej povinnosti otca k synovi (body 4.3.2 a 4.3.3 odôvodnenia); nakoľko však súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správne zisteniu skutkového (skutočného) stavu veci, odvolací dôvod oprávneného nesprávne zisteného skutkového (skutočného) stavu veci v zmysle § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p. nebol uplatnený dôvodne (k zmene skutkového stavu došlo až po rozhodnutí súdu prvej inštancie).

7. Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zrušení vyživovacej povinnosti (druhý výrok) v zmysle § 388 C.s.p. zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

8. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p., podľa ktorého, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie v spojení s § 52 C.m.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 57 C.m.p., o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh; podľa § 58 C.m.p., o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. V prejednávanej veci nejde o konanie podľa § 53 C.m.p. a odvolací súd nezistil okolnosti pre priznanie náhrady trov konania (§ 55 C.m.p.), preto o trovách konania (trovy konania na súde prvej inštancie a trovy odvolacieho konania) rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Pokiaľ oprávnený z výživného uplatnil nárok na náhradu trov konania v podobe trov vynaložených za právne zastúpenie, na priznanie tejto náhrady neboli (aj vzhľadom na výsledok konania) splnené zákonné podmienky (§ 55 C.m.p.).

9. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 C.s.p. nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 ods. 1 C.s.p. (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo sa obrátiť na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.); žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže súčasne so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C.s.p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (§ 38 ods. 2 Exekučného poriadku). V prípade rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu alebo rozhodnutia o návrat maloletého dieťaťa do cudziny pri neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní (§ 370 ods. 1 a 2 C.m.p.), ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 C.m.p.); súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.); výkon dobrovoľne nespĺnenej povinnosti uloženej neodkladným opatrením nariadi súd vždy aj bez návrhu (§ 376 ods. 3 C.m.p.); ak po nariadení výkonu rozhodnutia povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletému tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.).